

**PRZYJAZD** (66) sb m

-jâzd; w pozostałych formach: -jazd- (27), -jâzd- (3); -jazd- : -jâzd- *StryjKron* (1:2), *KmitaPsal* (3:1).

sg N przyjâzd (3). ◇ G przyjazdu (31). ◇ A przyjâzd (23). ◇ I przyjazdem (3); -em (1), -(e)m (2). ◇ L przyjeździ(e) (5), [przyjaździ(e) *HistOtton*, przyjazdu *AktaSynod* I.] ◇ pl [N przyjazdy.] ◇ G przyjazd(o)w (1).

*Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w.*

1. *Przybycie, przyjechanie, nadjechanie; adventus Vulg, Mącz, Cn; accessio, accessus Cn* [czyj: G sb i pron (21), pron poss (19), ai poss (19)] (59) : ten Articul wzięliśmy na prziiadz Xiążeczia Prvskiego *ComCrac* 14; [Argonauci] wielbili iey [Medei] rozum y ludzkość. Potym obiâwili iey przyczynę przyiâzdu śwego. *BielKron* 54v; drudzy [Polacy] ná Seymie Sirâdzkim Semowitá Mázowieckie kłiążę zá krolá chćieli wzyąć. Ale tę rzecz do przyiâzdu krolewny Edwigi odłóżyli. *BielKron* 379 [idem *StryjKron* 472]; Zdâło łie też Krolom iżby zá nim iecháli ich włâśni pośłowie do Cefarzâ do Einfpurgu/ âby ie tym pewniey íprâwili o przyieźdzye Cefârłkim *BielKron* 413v, 25v, 402v, 403v, 418; *GórnDworz* M6; *KochDryas* A2; *ZapKościér* 1580/11; *StryjKron* 472, 477; Nie myśl mátko o ízátách drogim złotem tkánych/ Ná mój/ y twéy niewiâłty przyiazd obiecánych *KochPam* 87, 83; Spiewayćie Pâny iuż pieśni gotowe/ Ktoremi ćiefzyć mamy przyiazd tego Krolá wielkiego. *KmitaPsal* A2v, A3, A4, A5 [2 r.]; *ActReg* 71 [2 r.]; Vrzędnik ná Páńłki przyiazd ma mieć chleb chędogi/ piwo dobre/ świece/ ocet/ cebulę *GostGosp* 24, 10, 16, 24, 40, 136; Michitus záтым do Epáminondefá przyłzedłszy/ przyczynę przyiâzdu Diomedontowego powiedział mu. *Phil* F2; *WyprPl* C3; *SarnStat* 7; Bá y Páni/ day Iey Miłość zdrowá/ Wefelſzac iey twym przyiâzdem głowá. *RybWit* C2; [(nagł) Iáko Florenc zboiu od Rycerłtwá do Páryżá prowadzon [...] (-) [...] O ktorým przyiâździe łłyſzac/ włzyłtko miáłto Páryż przeciw iemu wyłzłto *HistOtton* 66v; *RadzPodróż* 184].

*przyjazd do kogo* (3): o przyieździe Wasilá W: Kniâziá Moskiewskiego do Witołdá ná Smolensk/ Roku 1396. Roździał IIII. *StryjKron* 502; *ActReg* 53; *SkarKaz* 7b.

*przyjazd dokąd* (7): Krol tę rzecz áż do przyiâzdu śwego do Litwy odłóżył *BielKron* 402v, 380v, 413v; O przijeździe Krolá Alexandrá do Wilná/ [...] Roździał VI. *StryjKron* 697, 487, 502. Cf »odwłoczyć przyjazd«.

*przyjazd skąd* (3): Kánclerz Laski [...] kázał lekárzá poimáć á wládzić/ y chowáć go áż do przyiâzdu Zygmuntá s Słáfká *BielKron* 403, 380v; *SkarKaz* 7b.

*Zwoty*: »czekać (a. oczekawać) przyjazdu« (5): I záładzili nań [obywatele *Sychem na Abimelecha*] załogi po wierzchu gor: á oczekawáiąc przyiâzdu iego [*dum illius praestolabantur adventum*]/ czynili iáko zboyce/ odzieráiąc the ktorzy támtędy chadzáli *Leop Iudic* 9/25; Miefzkał [*Semowit*] potym w Korczyńie piętnáście dni czekáiąc przyiâzdu krolewny *BielKron* 379 [idem *StryjKron* 472], 408v; *StryjKron* 472; *ActReg* 172.

»odwłoczyć (a. zwłoczyć) przyjazd; odkładanie przyjazdu« [w tym: *dokąd* (1)] [szyk zmienny] (2;1): W tym odkłádáníu przyiâzdu Cefârłkiego/ pośłáł Máteufz Kárdynał Biłkup Gurceńłki pośly ſwoie z Wiedniá do Krolow *BielKron* 413; Ne cadat tuus adventus in alienissimum tempus, Nie odwłocz ná długi czas twego priyâzdu [!]. *Mącz* 29a; [*Ferdynand*] pilnie iuż tego ítrzeże/ byś go wáłzá kró(łewska)

M(liwość) álbo iáko z tyłu/ gdyby fzedł do Rákus/ nie pożył/ álbo więc gdyby przyjazd fwoy do Polłki odedniá dodniá zwłóczył/ bys go zás wáfzá kró(lewska) M(liwość) iáko nieuprzédził. *OrzJan* 84.

»opowiedziec (*a.* opowiedac, *a.* opowiadać), oznajmi(a)ć, objawic przyjazd« = *indicare adventum Vulg* (5:2:1): O ftrózu poftánowionym áby oznajmiał trąbą przyjazd nieprzyziacielłki *Leop Ez* 33 *arg*, *Gen* 46/28, 2.*Mach* 8/12; Połłał Iakob Iudálá przodkiem do Iozephá opowiedac przyjazd fwoy [ut *nuntiare* ei *Vulg Gen* 46/28]. *BielKron* 18, 18, 243v, 413v, 427v.

*Wyrażenia:* »nagły przyjazd« (1): Y vpomináiąc nas [Bóg]/ ten fwoy dzień przyrowná do sídlá/ do złódzieiá/ do nocy/ do nagłego páńkiego z gościny do fług przyjazdu. *SkarKaz* 7b.

»rychły przyjazd« (1): á tak połłani byli zá Kárdynałem do Celárzá/ Ieronim Bálbus Włoch/ Brethyflaw Czech/ Piotr Kmitá Polak/ [...] ktore zálię Cefarz rychło odpráwił/ obiáwiwfzy im fwoy rychły przyjazd do Wiedniá *BielKron* 413v.

»przyjazd szczęśliwy, fortunny« [szyk 2:1] (2:1): PSALMA Przyiązdu fzczeńliwego Naiásnieyfzego Zygmuntá trzeciego z łaski Bożey Krolá Polskiego/ y wielkiego X. Litewłkiego. *KmitaPsal kt*; *SarnStat* 7; prołzę pokornie żeby W.M. moy Mościwy Pan/ iáko inne ofiáry moie/ ták y te z fortunnych przyjazdow W.M. triumphy/ [...] zwykłą Mościwą łáłką odbierac raczył. *RybWit* [A2]; [pisarz pański [...] beł posłan na ten czas [...] z poselstwem: że jejmość wdzięczna jest a rada słyszy o szczęśliwym przyjazdu jego *AktaSynod* I 87].

2. *Dojazd, możliwość przybycia, dojechania* (7) : Swiádomám ia ieft morzá/ y portu Włofkiego/ Dobry y zły ma przyjazd/ lecz czáfu pewnego. *PudłDydo* B4v.

*przyjazd czego* (1): ZA prośbą połłów ziemie Zákroczymłkiéy/ folguiac dálekości przyjazdu pewnych Páráfiy/ ták iáko piérwéy zdawná było: poftánawiamy/ áby w miásteczku Sérocucu Roki Ziemłkié były fądzoné Páráfiy tych/ które fie tám przedtym fądzowały. *SarnStat* 739.

*przyjazd dokąd* (3): Robáctwo [w ziemi Zuzyjanie] po drogách leży iż y do miáft przyjazd trudny przed wielkim owádem. *BielKron* 267v; *SarnStat* 153. *Cf przyjazd dokąd przez co.*

*przyjazd dokąd przez co* (1): Przyjazd do Duńłkiej ziemie przez Holłácią pewny. *BielKron* 292v.

*Wyrażenie:* »wolny (wolniejszy) przyjazd« (3): *BielSpr* 18, 22v; Ze włyftkich/ którzy *in hoc exilio* fą/ álbo którzy byli *in contumaciam* zdáni w Krakowie/ dla popiérania Arcykłiążęcia Ie<sup>go</sup> M. Máximilianá/ *decreta poenarum infamiae* znośiémy/ y oné *in pristinum statum* reftituieimy/ wolného im przyjazdu do Korony *exnunc* pozwaláiąc *SarnStat* 153.

*Szeregi:* »przyjazd i odjazd« (1): Wodz álbo Hetman álbo nawyflzy fprawcá/ ma miec mieyfce ofobne ná práwey ftronie w pośrzodku gdzieby miáł wolny przyjazd y odjazd *BielSpr* 18.

»ujazd i przyjazd« (1): Stárzy walecznicy/ náydowáli to v fiebie/ iż táká [tj. *na klin*] ordynácia woyłká/ pożytecznieyfza ieft niżli gránowita/ á to przeto/ iż w niey wolniejszy viazd y przyjazd *BielSpr* 22v.

3. [Podróz: Alexándrá wielkiego ták vftáwiczne y dálekie drogi/ [...] ták częfte przyiązdy morłkie/ przedfię go bełpiecznym á całym opuściły: á niemierność picia/ y on ieden kubek iádu/ ktory przy dobrej myśli wypił/ fám go wnet wtopił y zátácił. *WerReguła* 73.]

*Synonimy:* 1. *przebycie, przejechanie, przybycie, przyjechanie;* 3. *droga.*